

Програм рада
Звездане Караклајић, судије Привредног суда у Пожаревцу,
кандидата за изборног члана ВСС

Поштоване колегинице и колеге судије,

На седници свих судија Привредног суда у Пожаревцу, предложена сам за кандидата за изборног члана ВСС из реда судија.

Као дугогодишњи судија Привредног суда у Пожаревцу, поседујем искуство стечено у раду у свим материјама из надлежности привредног суда, као и разумевање потреба привредних субјеката и значај ефикасносног и непристрасног судства за економски развој државе.

Моја визија рада ВСС заснива се на принципима интегритета, професионализма, транспарентности и одговорности. Циљ је допринети даљем јачању независности судске власти, подизању нивоа поверења јавности у судове и стварању услова за ефикасније, транспарентније и савременије правосуђе.

Правосудни систем РС последњих година пролази кроз процес реформи, усмерених на јачању независности, одговорности и ефикасности.

ВСС је носећи стуб судске власти и гарант институционалне самосталности правосуђа. Његов положај и значај је додатно ојачао изменама Устава РС, које су потврђене на републичком референдуму 16. јануара 2022. године. Овим изменама, судска власт је додатно уставно оснажена, као независна грана власти. ВСС је добио пуну надлежност над избором и престанком функције судија, тиме се смањио политички утицај на правосуђе. Врховни суд је уставно дефинисан као највиши суд у РС, а независност судија је додатно заштићена кроз забрану сваког непримереног утицаја. ВСС има 11 чланова, од чега 6 чланова из реда судија које бирају саме судије, те је оваква структура у складу са међународним стандардима и начелима, према којима је неопходно да Савет за правосуђе буде независан од извршне и судске власти.

Чланови из реда судија, бирају се из судова различитог ранга и надлежности, чиме се обезбеђује плуралитет судијске струке.

Присуство истакнутих правника као чланова ВСС, омогућава равнотежу између струке и представника шире правне заједнице.

Упркос значајним помацима, пред судским системом и даље стоје бројни изазови:

1. Јачање независности и интегритета судства кроз доследну примену закона и заштита судија од притиска

Свако угрожавање судијске независности, неминовно са собом носи опадање поверења грађана у правосуђе.

ВСС је дужан да спречи и осуди сваки недозвољен утицај и притисак на судије, те је у обавези да ефикасно заштити достојанство и професионални интегритет судије и суда, било да напади долазе од неке друге гране власти, медија, невладиних организација или других интересних група.

Нико није овлашћен да суди судијама, било путем медија, пројеката или на други понижавајући и угрожавајући начин који не обезбеђује потребан ниво законитости и поштовања, осим органа гоњења или дисциплинских органа.

Задатак ВСС је да сваку такву појаву препозна, јавно осуди и предузме мере за санирање штетних последица.

2. Вредновање рада судија

Извори података који се користе за вредновање рад суда, прописани чланом 26. Правилника о вредновању рада судије и председника суда („Сл. гласник РС број 34 од 19.04.2024. године“) и то: самопроцена – разговор са судијом и присуство рочишту (о чему се сачињава записник о запажањима) су механизми који нарушавају независност рада судија.

Ови извори нису довољно егзактни, поуздани, могу бити произвољни.

Законитост, односно тачност примене материјалног права, погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање и постојање битне повреде посупка су предмет оцене од стране другостепеног суда.

Притом, остали извори података који служе за вредновање рада судија, су довољни за оцену и вредновање рада судија.

Транспарентност, прецизност и егзактност су параметри које би требало користити у оцени рада судија, а не лична запажања што у великој мери задире у независност рада судија.

3. Сарадња са медијама

Критички однос јавности према судству је легитиман и пожељан, али мора бити у законским и моралним оквирима.

ВСС мора да буде отворен према јавности, да сарађује са медијама и стручном јавношћу у циљу приближавања рада правосуђа грађанима и јачању поверења.

4. Непосредност

Изузетно је значајна отвореност ВСС према судијама, кроз редовне периодичне састанке, ради упознавања са стањем, условима рада, проблемима судства и тражењу решења.

5. Транспарентност

Приликом одлучивања о избору или напредовању кандидата, неопходна је потпуна транспарентност, тако да и судије и заинтересована јавност могу да стекну уверење да је одређени кандидат изабран искључиво на основу његових личних квалитета, стручних квалификација, способности и интегритета.

6. Материјални положај судије

Судијама и запосленима у судству, потребно је омогућити приходе који одговарају тежини и одговорности посла који обављају, посебно узимајући у обзир чињеницу да су судије ограничене у обављању других – додатних послова. У том смислу, потребно је сачинити програм реалног раста плата судијама и ступити у преговоре са надлежним министарством.

Такође, материјални положај судија је битан, не само током активног радног века, већ и по одласку у пензију. Из тог разлога је потребно изменити закон о судијама сагласно пракси у европским земљама.

Према нашем законодавству одређене категорије осигураника (запослени у БИА, Војнобезбедносне и обавештајне агенције, запослени у министарству спољних послова, полицијски службеници који раде на посебно сложеним, специфичним пословима,...), имају право на увећање пензија за 20 %.

Закључак

Моја визија рада у ВСС заснива се на идеји да независно, ефикасно и одговорно правосуђе представља темељ правне државе.

Гарантујем да ћу својим радом, знањем и интегритетом личности бити достојан члан највишег органа судскоуправне власти, да ћу увек бити на страни устава и закона и да ћу штитити независност и самосталност сваког суда и судије и на тај начин подстицати јачању поверења грађана у судску власт.

У Пожаревцу, 18.10.2025. године

С поштовањем,

Звездана Караклајић
судија Привредног суда у Пожаревцу